

**PERUMAHAN KOS RENDAH: KAJIAN PERSEPSI
DI KALANGAN PENGHUNI DI KAWASAN
BANDARAYA KOTA KINABALU.**

MARTINI BINTI MARCUS

PERPUSTAKAAN
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

Latihan ilmiah ini dikemukakan untuk memenuhi sebahagian daripada
syarat-syarat bagi Ijazah Sarjanamuda Sains Sosial
dengan Kepujian

**SEKOLAH SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2009**

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

183166

1400017029

PUMS99:1

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS@

JUDUL: Perubahan kos Rendah : Kajian terhadap Persepsi Dilalagan
peghuni dikawasan Bandawaja Kota Kinabalu.

IJAZAH: SERTANA MUDA SAINS SOSIAL

SAYA MARTINI BINI MARCUS
 (HURUF BESAR)

SESI PENGAJIAN: 2009

mengaku membenarkan tesis (LPSM/Sarjana/Doktor Falsafah) ini disimpan di Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

1. Tesis adalah hakmilik Universiti Malaysia Sabah.
2. Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institutsi pengajian tinggi.
4. Sila tandakan (/)

SULIT

(Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau Kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972)

TERHAD

(Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

TIDAK TERHAD

Disahkan Oleh

Martini
 (TANDATANGAN PENULIS)

Jay
 (TANDATANGAN PUSTAKAWAN)

Alamat Tetap: _____

PN. FARIFAH MATHONOR

Nama Penyelia

Tarikh: 15/06/09

Tarikh: 5/6/09

CATATAN:- *Potong yang tidak berkenaan.

**Jika tesis ini SULIT atau TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa /organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai SULIT dan TERHAD.

@Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana secara penyelidikan atau disertai bagi pengajian secara kerja kursus dan Laporan Projek Sarjana Muda (LPSM).

PERPUSTAKAAN UMS

1400017029

UMS

PERPUSTAKAAN
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENGESAHAN PENYELIA LATIHAN ILMIAH

Latihan ilmiah bertajuk 'Perumahan Kos Rendah: Kajian persepsi di kalangan penghuni perumahan kos rendah di kawasan bandaraya Kota Kinabalu' yang disediakan oleh Martini Binti Marcus bagi memenuhi syarat mendapatkan Ijazah Sarjanamuda Sains Sosial dengan Kepujian, Universiti Malaysia Sabah.

DISAHKAN OLEH:

TARIKH:

Harifah

5/6/09

(PUAN HARIFAH MOHD. NOOR)

PENYELIA LATIHAN ILMIAH

SEKOLAH SAINS SOSIAL

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PERAKUAN PELAJAR

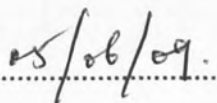
'Saya mengaku bahawa Tesis Latihan Ilmiah ini adalah usaha saya sendiri kecuali nukilan-nukilan dan ringkasan yang setiap satunya telah saya nyatakan sumbernya'.

TANDATANGAN:

.....

(MARTINI BINTI MARCUS)

TARIKH:

.....

NO. MATRIK: HA2006-4403

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

DEDIKASI

Untuk ibu dan bapa saya yang tercinta,

Saimah Binti Lengahon dan Marcus Garagad, Ronald H. Donald, abang dan adik-adik,
kawan-kawan, serta para pensyarah program geografi kerana berkat doa dan dorongan kalian
serta perangsang yang diberikan sepanjang tempoh pengajian saya di Universiti Malaysia
Sabah dan semasa menyiapkan tesis ini.

Semoga tuhan memberkati dan memberikan rahmatNya

di atas segala pengorbanan dan kebaikan kalian.

Terima Kasih.

PENGHARGAAN

Syukur kepada tuhan kerana dengan rahmatnya, maka kajian ini dapat disiapkan dalam tempoh yang telah ditetapkan. Terlebih dahulu penghargaan khas buat keluarga yang selama ini yang telah banyak memberikan sokongan dan dorongan kepada saya untuk terus maju.

Di sini saya ingin mengucapkan jutaan terima kasih dan penghargaan ikhlas ditujukan kepada penyelia kajian saya, iaitu Puan Harifah Mohd. Noor di atas segala nasihat dan bimbingan yang telah diberikan sepanjang tempoh menyiapkan kajian saya ini. Tidak lupa juga kepada Encik Oliver Valentine Eboy dan pensyarah geografi yang lain di atas bantuan dan nasihat yang dihulurkan di dalam menjayakan kajian ini.

Ucapan ribuan terima kasih diucapkan kepada pegawai dan kakitangan Dewan Bandaraya Kota Kinabalu khususnya Encik Petrus Gandilau, di atas segala bantuan dari nasihat dan idea yang tidak ternilai yang telah diberikan dalam menjayakan kajian ini.

Terima kasih juga diucapkan kepada rakan-rakan seperjuangan yang telah memberikan dorongan dan sokongan bagi membantu serta galakan sepanjang menjalankan kajian ini.

Akhir kata, kepada semua yang terlibat sama ada secara langsung atau tidak langsung dalam membantu menjayakan kajian ini, ucapan ribuan terima kasih dan penghargaan ikhlas atas kerjasama semua.

Terima kasih semua.

ABSTRAK

Rumah yang selesa merupakan suatu aspek keperluan fizikal yang amat penting dalam kehidupan manusia. Salah satu agenda matlamat Wawasan 2020, di bawah agenda pembangunan sosial negara adalah menyediakan perumahan yang mencukupi kepada semua golongan masyarakat. Perumahan kos rendah merupakan salah satu langkah yang telah dilaksanakan oleh pihak kerajaan bagi memenuhi keperluan golongan yang berpendapatan rendah. Oleh itu, persoalan yang cuba diungkapkan kini, adalah apakah faktor-faktor yang mempengaruhi tahap keselesaan perumahan dikalangan penghuni perumahan kos rendah? Justeru itu, kajian ini dijalankan untuk mengkaji persepsi tentang keselesaan hidup di kalangan penghuni perumahan kos rendah. Bagi tujuan itu, kajian menggunakan soal-selidik telah dijalankan ke atas 80 orang responden di kawasan Taman Kuala Menggatal. Elemen-elemen yang dikaji terbahagi kepada tiga aspek yang utama iaitu aspek fizikal dalaman, aspek fizikal luaran dan persekitaran sosial perumahan dengan menggunakan pengukuran dan penilaian jenis likert iaitu berdasarkan kepada tahap kepuasan penghuni terhadap elemen-elemen yang dikaji. Teknik analisis yang digunakan adalah analisis Regressi Berganda dengan menggunakan aras keertian 0.05 (95%), dan taburan kekerapan setiap pembolehubah yang dikaji. Hasil kajian mendapati bahawa tahap kepuasan penghuni terhadap rumah mereka adalah di tahap yang 'sederhana' dan berpuas hati dengan keadaan rumah mereka. Kajian juga mendapati bahawa aspek fizikal dalaman, aspek fizikal luaran rumah dan persekitaran sosial perumahan mempengaruhi tahap keselesaan penghuni perumahan kos rendah dikawasan kajian.

ABSTRACT

A comfortable home is one of the important aspects in life in terms of ones physical needs. One of the outlines towards the Vision 2020 under the social development agenda is to provide sufficient accommodation to all groups of community. Low-cost residence is one of the government's efforts to fulfill the requirements of the community with low financial profits. The aspect discussed in this study is the factors influencing the comfortable environment of low-cost residential. The purpose of this paper is to study the perception of comfy factors among low-cost housing residents. The data of this study is obtained from questionnaires distributed among 80 respondents of Taman Kuala Menggatal residents. The data is analyzed by using multiple regression analysis as well as evaluation of frequency for each variable. The results from the findings showed that the perception of the residents towards the comfortable environment of low-cost residential is in a moderate range and the elements studied which is Interior and exterior physical aspects as well as the social environment of the housing area influenced the comfortable factors of the low-cost residential.

KANDUNGAN

Abstrak	i
Kandungan	iii
Senarai Jadual	xii
Senarai Rajah	xiii
Senarai Foto	xvii
Senarai Ringkasan	xviii

BAB 1: PENGENALAN

1.1	PENDAHULUAN	1
1.2	PERNYATAAN MASALAH	4
1.3	KAWASAN KAJIAN	8
1.4	OBJEKTIF KAJIAN	10
1.5	HIPOTESIS KAJIAN	11
1.6	KERANGKA KAJIAN	12
1.7	LIMITASI DAN SKOP KAJIAN	14
1.8	KEPENTINGAN KAJIAN	15
1.9	RINGKASAN KAJIAN	16
1.10	KESIMPULAN	17

BAB 2: ULASAN BAHAN

2.1	PENDAHULUAN	19
2.2	DEFINISI/KONSEP	20
	2.2.1 Konsep rumah dan perumahan.	20
	2.2.2 Konsep perumahan kos rendah.	28
2.3	LEMBAGA PEMBANGUNAN DAN PERUMAHAN BANDAR (LPPB)	30
2.4	KOMPONEN DI DALAM SESUATU SKIM PERUMAHAN	33

2.4.1	Kemudahan infrastruktur.	33
2.4.2	Kemudahan sosial.	33
2.4.3	Alam persekitaran.	34
2.4.4	Komuniti.	34
2.5	CIRI-CIRI SKIM PERUMAHAN BERKUALITI	35
2.5.1	Lokasi yang selamat dari aspek fizikal.	35
2.5.2	Rekabentuk dan susunatur perumahan.	36
2.5.3	Penyediaan kemudahan awam dan rekreasi.	36
2.5.4	Sirkulasi jalan dan kemudahan infrastruktur.	36
2.6	PRINSIP PERANCANGAN INOVATIF DALAM SKIM PERUMAHAN	37
2.6.1	Identiti.	37
2.6.2	Kemudahan awam.	37
2.6.3	Komuniti.	38
2.6.4	Keselamatan.	38
2.7	PIAWAIAN PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN MALAYSIA	38
2.7.1	Keselamatan individu dan harta benda.	39
2.7.2	Kemudahan prasarana.	39
2.7.3	Kesihatan fizikal dan mental.	39
2.7.4	Kesihatan masyarakat.	40
2.8	KESELESAAN PERUMAHAN.	40
2.9	ELEMEN RUMAH YANG MENYELESAKAN.	42
2.9.1	Mobiliti tempat tinggal.	43

2.9.2	Fleksibiliti tempat tinggal.	43
2.9.3	Perbezaan-perbezaan keperluan tempat tinggal.	44
2.9.4	Psikofizik dan estetika tempat tinggal.	44
2.9.5	Kualiti persekitaran tempat tinggal.	45
2.9.6	Penawaran dan keperluan tempat tinggal.	45
2.9.7	Keluasan rumah.	46
2.9.8	Pembahagian ruang.	46
2.9.9	Pengaturan ruang.	46
2.9.10	Fleksibiliti ruang.	47
2.9.11	Reka bentuk rumah.	47
2.10	KAJIAN PERUMAHAN	47
2.11	KAJIAN-KAJIAN LEPAS BERKAITAN PERUMAHAN	49
2.12	PENDEKATAN TEORITIKAL	50
2.12.1	Teori petempatan pusat.	50
2.13	KESIMPULAN	52

BAB 3: METODOLOGI KAJIAN

3.1	PENDAHULUAN	53
3.2	KAEDAH PENGUMPULAN DATA	53
3.2.1	DATA PRIMER	54
3.2.1.1	Pemerhatian Di Lapangan.	54

3.2.1.2 Kaedah tinjauan (Survey).	55
3.2.1.3 Soal-selidik.	55
3.2.2 DATA SEKUNDER	57
3.2.2.1 Rujukan Perpustakaan.	57
3.2.2.2 Mengutip Maklumat Sekunder Dari Jabatan tertentu	58
3.2.2.3 E-penyelidikan.	58
3.3 PERSAMPELAN	59
3.4 TEKNIK ANALISIS DATA	60
3.4.1 Teknik analisis statistik deskriptif.	60
3.4.2 Teknik analisis satu pembolehubah [Univariat].	61
3.4.3 Teknik analisis banyak pembolehubah [Multivariat].	61
3.4.4 Teknik analisis Regresi Berganda [Multiple Regression].	61
3.5 KESIMPULAN	63

BAB 4: ANALISIS DATA DAN DAPATAN KAJIAN

4.1 PENDAHULUAN	64
4.2 ANALISIS BORANG SOAL-SELIDIK	65
4.2.1 Profail responden.	65
4.2.1.1 Jantina, bangsa dan agama	65
4.2.1.2 Pekerjaan responden.	67
4.2.1.3 Pendapatan responden.	68

4.2.1.4	Bilangan isi rumah.	68
4.2.1.5	Jenis kenderaan.	69
4.2.1.6	Status rumah.	70
4.2.1.7	Tempoh menetap.	71
4.2.1.8	Pengubahsuaian.	72
4.2.2	Persepsi tentang keselamatan dan persekitaran sosial kawasan perumahan	72
4.2.2.1	Hubungan dengan jiran.	72
4.2.2.2	Hubungan anak responden dengan jiran.	73
4.2.2.3	Membenarkan anak bergaul dengan masyarakat setempat.	74
4.2.2.4	Hubungan dengan responden dengan kaum/bangsa lain.	74
4.2.2.5	Keadaan keselamatan sosial, keluarga dan hartabenda.	75
4.2.2.6	Keadaan persekitaran untuk membesarkan anak-anak.	76
4.2.2.7	Gangguan.	76
4.2.2.8	Tahap hubungan sosial atau keselamatan anak.	77
4.2.2.9	Tahap keselamatan kawasan perumahan.	78
4.2.2.10	Bagaimana Mengetahui kejadian jenayah	78
4.2.2.11	Pemasangan kekisi (<i>grill</i>).	80
4.2.2.12	Kejadian banjir.	81
4.2.3	Persepsi tentang keselesaan penghuni terhadap bahagian fizikal dalaman rumah.	81
4.2.3.1	Reka bentuk rumah.	82

4.2.3.2 Saiz ruang tamu.	83
4.2.3.3 Saiz bilik tidur.	83
4.2.3.4 Jumlah bilik tidur.	84
4.2.3.5 Saiz ruang dapur.	85
4.2.3.6 Saiz bilik air.	85
4.2.3.7 Halaman rumah.	86
4.2.4 Persepsi tentang keselesaan penghuni terhadap bahagian fizikal	
luaran rumah.	87
4.2.4.1 Dewan serbaguna.	87
4.2.4.2 Sekolah.	88
4.2.4.3 Padang/taman permainan.	89
4.2.4.4 Kedai/tempat membeli-belah.	89
4.2.4.5 Pasar.	90
4.2.4.6 Balai polis.	91
4.2.4.7 Balai bomba.	91
4.2.4.8 Klinik.	92
4.2.4.9 Hospital.	93
4.2.4.10 Lampu awam.	93
4.2.4.11 Surau/masjid.	94
4.2.4.12 Telefon awam.	95
4.2.4.13 Ketersampaian ke kawasan tempat kerja.	95
4.2.4.14 Pusat bandar.	96

4.2.4.15	Bekalan air.	97
4.2.4.16	Bekalan elektrik.	97
4.2.4.17	Kemudahan tempat membuang sampah.	98
4.2.4.18	Kemudahan pemungutan sampah oleh DBKK.	99
4.2.5	Prospek penghuni masa hadapan terhadap rumah.	99
4.2.5.1	Perasaan selepas berpindah.	99
4.2.5.2	Peluang Untuk Berpindah.	100
4.2.5.3	Rumah idaman responden.	101
4.3	Pembentukan Hipotesis kajian.	102
4.3.1	Pengujian hipotesis yang pertama; Tahap penyelesaian perumahan di kalangan penghuni berdasarkan faktor dalaman perumahan.	103
4.3.2	Pengujian hipotesis yang kedua; Tahap penyelesaian perumahan di kalangan penghuni berdasarkan faktor luaran perumahan.	107
4.3.3	Pengujian hipotesis yang ketiga; Tahap penyelesaian perumahan di kalangan penghuni berdasarkan persekitaran sosial.	112
4.4	KOMPONEN DALAM PERUMAHAN KOS RENDAH DI KAWASAN KAJIAN	116
4.4.1	Rekabentuk kawasan perumahan adalah menerapkan konsep kejiranan.	117
4.4.2	Pagar rumah dalam keadaan mewujudkan sekatan pandangan.	117

4.4.3	Saiz halaman rumah yang kecil dan sempit menyebabkan penghuni meletakkan kenderaan di kawasan luar rumah.	118
4.4.4	Kenyataan identiti di laluan masuk perumahan tidak diselenggarakan.	118
4.4.5	Kemudahan di kawasan kajian.	119
4.5	KESIMPULAN	123

BAB 5: PERBINCANGAN DAN RUMUSAN

5.1	PENDAHULUAN	125
5.2	RUMUSAN HIPOTESIS	125
5.2.1	Hasil analisis pengujian hipotesis pertama; Tahap keselesaian perumahan di kalangan penghuni berdasarkan faktor dalaman perumahan.	125
5.2.2	Hasil analisis pengujian hipotesis kedua; Tahap keselesaian perumahan di kalangan penghuni berdasarkan faktor luaran perumahan.	126
5.2.3	Hasil analisis pengujian hipotesis ketiga; Tahap keselesaian perumahan di kalangan penghuni berdasarkan persekitaran sosial perumahan.	127
5.3	PENEMUAN KAJIAN	128

5.4	CADANGAN	134
5.4.1	Konsep 'Bandar Selamat'.	134
5.4.2	Kemudahan infrastruktur.	136
5.4.3	' <i>Securityguard</i> '.	137
5.4.4	Konsep perumahan taman.	138
5.4.5	Meningkatkan kualiti perumahan.	138
5.4	PENCAPAIAN OBJEKTIF KAJIAN	139
5.4.1	Mengkaji persepsi tentang keselesaan perumahan dikalangan penghuni, khususnya penghuni kawasan perumahan kos rendah di kawasan bandaraya Kota Kinabalu.	139
5.4.2	Mengenalpasti faktor-faktor yang mempengaruhi keselesaan perumahan di kalangan penghuni perumahan kos rendah di kawasan bandaraya Kota Kinabalu.	139
5.4.3	Mencadangkan langkah-langkah meningkatkan tahap keselesaan di kalangan penghuni perumahan kos rendah di kawasan bandaraya Kota Kinabalu.	140
5.5	MASALAH-MASALAH KAJIAN	140
5.6	SARANAN KAJIAN	141
5.5	KESIMPULAN	142
	RUJUKAN	144
	LAMPIRAN 1-5	149

SENARAI JADUAL

Jadual 1.1: Senarai harga unit rumah kos rendah	5
Jadual 4.1: Output komputer Regressi Berganda bagi faktor fizikal dalaman rumah.	106
Jadual 4.19: Output komputer Regressi Berganda bagi faktor fizikal luaran rumah.	110
Jadual 4.21: Output komputer Regressi Berganda bagi faktor Persekitaran sosial rumah.	115
Jadual 5.1: Ciri-cir Bandar selamat	135

SENARAI RAJAH

Rajah 1.1: Peta kawasan kajian	10
Rajah 1.2: Kerangka kerja kajian	12
Rajah 4.1: Carta bar bagi jantung responden	65
Rajah 4.2: Carta bar bagi bangsa responden	66
Rajah 4.3: Carta bar bagi agama responden	67
Rajah 4.4: Carta bar bagi pekerjaan responden	67
Rajah 4.5: Carta bar bagi pendapatan responden	68
Rajah 4.6: Carta bar bagi bilangan isi rumah responden	69
Rajah 4.7: Carta bar bagi jenis kenderaan responden	70
Rajah 4.8: Carta bar bagi status rumah	70
Rajah 4.9: Carta bar bagi tempoh menetap	71
Rajah 4.10: Carta bar bagi pengubahsuaian rumah	72
Rajah 4.11: Carta bar bagi hubungan responden dengan jiran	73
Rajah 4.12: Carta bar bagi hubungan anak responden dengan jiran	73
Rajah 4.13: Carta bar bagi membenarkan pergaulan anak	74
Rajah 4.14: Carta bar bagi hubungan dengan kaum/bangsa lain	75
Rajah 4.15: Carta bar bagi keadaan keselamatan sosial, keluarga dan harta benda	75
Rajah 4.16: Carta bar bagi keadaan persekitaran membesarkan anak	76
Rajah 4.17: Carta bar bagi gangguan	77

Rajah 4.18: Carta bar bagi tahap hubungan sosial atau keselamatan anak	77
Rajah 4.19: Carta bar bagi tahap keselamatan kawasan perumahan	78
Rajah 4.20: Carta bar bagi mengetahui kejadian jenayah	79
Rajah 4.21: Carta bar bagi bagaimana mengetahui kejadian jenayah.	79
Rajah 4.22: Carta bar bagi pemasangan kekisi (Grill).	80
Rajah 4.23: Carta bar bagi kejadian banjir.	81
Rajah 4.24: Carta bar bagi reka bentuk rumah	82
Rajah 4.25: Carta bar bagi saiz ruang tamu	83
Rajah 4.26: Carta bar bagi saiz bilik tidur	84
Rajah 4.27: Carta bar bagi jumlah bilik tidur	84
Rajah 4.28: Carta bar bagi saiz ruang dapur	85
Rajah 4.29: Carta bar bagi saiz bilik air	86
Rajah 4.30: Carta bar bagi halaman rumah	86
Rajah 4.31: Carta bar bagi dewan serbaguna	88
Rajah 4.32: Carta bar bagi sekolah	88
Rajah 4.33: Carta bar bagi padang/taman permainan	89
Rajah 4.34: Carta bar bagi kedai/tempat membeli-belah	90
Rajah 4.35: Carta bar bagi pasar	90
Rajah 4.36: Carta bar bagi balai polis	91
Rajah 4.37: Carta bar bagi balai bomba	92
Rajah 4.38: Carta bar bagi klinik	92
Rajah 4.39: Carta bar bagi hospital	93

Rajah 4.40: Carta bar bagi lampu awam	94
Rajah 4.41: Carta bar bagi surau/masjid	94
Rajah 4.42: Carta bar bagi telefon awam	95
Rajah 4.43: Carta bar bagi ketersampaian ke kawasan tempat kerja	96
Rajah 4.44: Carta bar bagi pusat Bandar	96
Rajah 4.45: Carta bar bagi bekalan air	97
Rajah 4.46: Carta bar bagi bekalan elektrik	98
Rajah 4.47: Carta bar bagi tempat pembuangan sampah	98
Rajah 4.48: Carta bar bagi pemungutan sampah oleh DBKK	99
Rajah 4.49: Carta bar bagi perasaan selepas berpindah	100
Rajah 4.50: Carta bar bagi peluang untuk berpindah	101
Rajah 4.51: Carta bar bagi rumah idaman responden	102
Rajah 5.1: Carta bar bagi persepsi penghuni terhadap keselesaan faktor fizikal dalaman rumah	131
Rajah 5.2: Carta bar bagi persepsi penghuni terhadap keselesaan faktor fizikal luaran rumah	132

SENARAI FOTO

Foto 4.1: Rekabentuk dan susunatur perumahan di kawasan kajian.	117
Foto 4.2: Pagar rumah yang mewujudkan sekatan pandangan awam.	117
Foto 4.3: Masalah tempat letak kereta di kawasan kajian.	118
Foto 4.4: Laluan utama ke kawasan skim perumahan di kawasan kajian tidak diselenggarakan dengan baik.	118
Foto 4.5: Kawasan taman permainan kanak-kanak.	119
Foto 4.6: Lampu awam di kawasan kajian.	120
Foto 4.7: Tempat pembuangan sampah.	120
Foto 4.8: Tong sampah yang disediakan.	121
Foto 4.9: Pasar.	121
Foto 4.10: Kedai di kawasan berhampiran.	122
Foto 4.11: Kemudahan jalanraya di kawasan kajian.	127
Foto A; Kawasan kajian, Taman Kuala Menggatal.	159
Foto B; Keadaan kawasan kajian.	159
Foto C; Sistem perparitan di kawasan kajian tidak diselenggarakan.	160
Foto D; Sistem perparitan dikawasan kajian dipenuhi sampah-sarap.	160
Foto E; Kawasan taman permainan yang dipenuhi sampah-sarap.	161
Foto F; Kemudahan jalan raya di kawasan kajian berlubang-lubang dan tidak diselenggarakan.	161
Foto g; Rumah kos rendah yang belum diubahsuai oleh pemilik.	162

Foto h; Rumah kos rendah yang telah diubahsuai oleh pemilik untuk keselesaan keluarga mereka.

162

SENARAI SINGKATAN

Perumahan Kos Rendah	PKR
Lembaga Pembangunan Perumahan Bandar	LPPB
Dewan Bandaraya Kota Kinabalu	DBKK
Persatuan Bangsa-bangsa Bersatu	PBB

RUJUKAN

- Azhar Harun dan Nawi Abdullah. 2004. '**Metodologi penyelidikan ekonomi dan sains sosial**'. Singapore. Thomson Learning.
- Chua Yan Piaw. 2006. Buku 2. '**Kaedah dan statistik penyelidikan; Asas statistik penyelidikan**'. Kuala Lumpur. Mc Graw Hill Education.
- Chan Chee Han. 2003. '**Keselesaian perumahan; Kajian persepsi penduduk di Kota Kemuning**'. Shah Alam. Universiti Sains Malaysia. Pulau Pinang.
- Fatimah Abdullah. 1999. '**Rumahku syurgaku; Kesan persekitaran ruang kediaman terhadap keluarga**'. Dalam Prosiding Seminar Kebangsaan Alam, Manusia dan Pembangunan Di Malaysia: Dasar, Strategi dan kelestariannya. Anjuran Persatuan Kebangsaan Geografi Malaysia & Jabatan Geografi, UKM. Pada 19 Jun 1999. Bangi.
- Ghani Salleh Dan Lee Lik Meng. 1997. '**Low cost housing in Malaysia**'. Utusan Publications & Distributors Sdn Bhd. Kuala Lumpur.
- Hayati Hj. Ahmad. 2006. '**Siri pembangunan masyarakat penyayang; Pembangunan perumahan rakyat**'. Selangor, Darul Ehsan. Penerbitan PTC Sdn. Bhd.
- H. Osman – Rani. 1995. '**Daerah-daerah kemiskinan**'. Dewan Bahasa dan Pustaka. Kuala Lumpur.
- Harriott, Stephen and Matthews, Lesley (with Poul Grainger). 1998. '**Social housing; An introduction**'. England. Longman.
- Heywood, Frances, Oldman, Christine and Means, Robin. 2002. '**Housing and home in later life**'. Buckingham. Open University Press.

- Hafazah Abdul Karim. 2007. ***'The effect of living in urban low cost flats in Klang and Shah Alam on the neighbouring and community environment'***. Dalam "Prosiding Seminar Kebangsaan Rupabandar Malaysia: Mengekal warisan membina identity, 28-29 November 2007. Lumut, Perak.
- Hasnah Binti Tahir. 2007. ***'Pengenalpastian lokasi perumahan kos rendah (PKR) menggunakan analisis sistem maklumat geografi (GIS); Kajian kes; Bandaraya Kota Kinabalu'***. Universiti Malaysia Sabah. Kota Kinabalu.
- Ibrahim Wahab. 1991. ***'Perancangan Bandar; Aspek fizikal dan kawalan pembangunan'***. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Katiman Rostam. 1988. ***'Pengantar Geografi Bandar'***. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Katiman Rostam. 2002. ***'Prinsip asas persekitaran manusia'***. Selangor. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohd. Razali Agus. 2005. ***'Persetingganan di Malaysia: Penduduk dan penempatan semula'***. Kuala Lumpur. Universiti Malaya.
- Mohd. Razali Agus. 1992. ***'Pembangunan perumahan; Isu dan prospek'***. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd. Razali Agus. 2001. ***'Perumahan awam di Malaysia; Dasar dan amalan'***. Kuala Lumpur. Utusan Publications & Distributors Sdn Bhd.
- Mohd. Razali Agus. 1986. ***'Politik dalam perumahan'***. Kuala Lumpur. Gateway Publishing House.

- Mohd. Razali Agus dan Fashbir Noor Sidin. 2000. '**Pembangunan dan dinamika masyarakat Malaysia**'. Kuala Lumpur. Utusan Publications & Distributors Sdn Bhd.
- Mohd. Razali Agus dan Fashbir Noor Sidin. 2000. '**Perbandaran dan perancangan persekitaran**'. Kuala Lumpur. Utusan Publications & Distributors SDN BHD.
- Maimon Hj. Ali. 2007. '**Aplikasi estetik didalam skim perumahan berinovatif**'. Dalam "Prosiding Seminar Kebangsaan Rupabandar Malaysia: Mengekal warisan membina identity, 28-29 November 2007. Lumut, Perak.
- Nor Eeda Haji Ali. 2007. '**Pembangunan komuniti di dalam pelaksanaan konsep Bandar selamat**'. Dalam "Prosiding Seminar Kebangsaan Rupabandar Malaysia: Mengekal warisan membina identity, 28-29 November 2007. Lumut, Perak.
- Nor' Aini Yusof. 2007. '**Pemaju swasta dan perumahan kos rendah**'. Pulau Pinang. Universiti Sains Malaysia.
- Nurizan Yahaya. 1998. '**Kemiskinan dan perumahan di Bandar; Peranan pemerintah dan penyelesaian**'. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Shaharuddin Ahmad. 2006. '**Statistik lanjutan untuk geografi dan bidang berkaitan**'. Bangi, Selangor. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Syazwani Binti Ahmad. 2002. '**Kesesuaian perumahan berbilang tingkat bagi mengatasi masalah kekurangan tanah untuk kediaman kos**

rendah di Bandar; Kajian kes; Taman Setia Jaya, Alor Setar, Kedah'. Universiti Sains Malaysia. Pulau Pinang.

Stanley Anak Suab. 2006. '**Analisis perubahan pola taburan perumahan di Kota Kinabalu**'. Universiti Malaysia Sabah. Kota Kinabalu.

Yahaya Ibrahim. 1995. '**Pembandaran dan kejiranan**'. Kuala Lumpur. Dewan Bahasa dan Pustaka.

Yuhainis Abdul Talib dan Noraini Johari. 2007. '**Caj perkhidmatan dan pengurusan fasiliti di kawasan perumahan Bandar; Tinjauan terhadap kediaman berbilang tingkat**'. Dalam 'Prosiding Seminar Kebangsaan Rupabandar Malaysia: Mengekal warisan membina identity, 28-29 November 2007. Lumut, Perak.

GARIS PANDUAN PERANCANGAN DAN REKA BENTUK PERUMAHAN KOS

RENDAH (BAGI SEMUA JENIS RUMAH KECUALI RUMAH PANGSA) Oleh:

Bahagian Penyelidikan dan Pembangunan Jabatan Perumahan Negara.

(<http://www.google.com/garispanduanperancangandanrekabentuk/>). Dicitak ;

13 Januari 2009.

UCAPAN PERASMIAN OLEH TIMBALAN PERDANA MENTERI

(<http://aplikasi.kpkt.gov.my/ucapan.nsf/8521d968204e8b454825697400224ca6/a44d44efe2dd90204825701a00226c08?>) Dicitak; 13 Januari 2009.

PROJEK TIDAK MENARIK MINAT; Oleh Noor Hammad Wariman

(<http://www.hba.org.my/news/2004/604/ppinang.htm>), Bernama.com21/6/2004): Dicitak; 25 Januari 2009.

Projek Perumahan beri keutamaan kepentingan sosial- Berita Harian

8/1/2001, (<http://www.hba.org.my/>), Dicitak; 25 Januari 2009.

Rakyat lebih minat beli jenis kos sederhana . 19/04/2004 Berita Harian,
 (<http://www.hba.org.my/news/2004/404/rakyat.htm>) Dicitak; 25 Januari
 2009.

LAMPIRAN 1

BORANG SOALSELIDIK

PERSEPSI TENTANG KESELESAAN HIDUP DIKALANGAN PENGHUNI
 PERUMAHAN KOS RENDAH DI KAWASAN BANDARAYA
 KOTA KINABALU.

BAHAGIAN A: PROFAIL/LATARBELAKANG RESPONDEN.

ARAHAN: Sila tandakan X di dalam kotak yang berkenaan.

1) Jantina.	☐	Sektor swasta
☐ Lelaki	☐	Bekerja sendiri
☐ Perempuan	☐	Tidak bekerja
	☐	Lain-lain, nyatakan.....
2) Bangsa.		5) Pendapatan.
☐ Melayu	☐	Bawah RM 499
☐ Cina	☐	RM 500- RM999
☐ India	☐	RM 1000- RM 1499
☐ Kadazan/dusun	☐	Melebihi RM 1500
☐ Lain-lain, nyatakan.....		
3) Agama.		6) Bilangan isi rumah.
☐ Kristian	☐	3 orang dan ke bawah
☐ Islam	☐	4 hingga 6 orang
☐ Buddha	☐	7 hingga 9 orang
☐ Hindu	☐	Melebihi 10 orang
☐ Lain-lain, nyatakan.....		
4) Pekerjaan anda.		7) Apakah jenis kenderaan anda.
☐ Kakitangan Kerajaan	☐	Kereta jenis motokar
	☐	Motorsikal

